



## ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas arhīva Nr. A43-0011-20/17

[ECLI:LV:ADAT:2020:0420.A43007619.4.S](#)

### SPRIEDUMS Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2020.gada 20.aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:  
tiesas sēdes priekšsēdētāja Ilze Amona,  
tiesneši Kaspars Berķis un Valda Zommere,

piedaloties pieteicējas Rīgas pašvaldības sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas satiksme” pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Konkurences padomes pārstāvjiem /pers. B/ un /pers. C/, atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz Rīgas pašvaldības sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas satiksme” pieteikumu par Konkurences padomes 2019.gada 12.aprīļa lēmuma Nr.E02-11 atcelšanu daļā, kas attiecas uz Rīgas pašvaldības sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Rīgas satiksme”.

### Aprakstošā daļa

[1] Ar Konkurences padomes (turpmāk – Padome) 2019.gada 12.aprīļa lēmumu Nr.E02-11 vairākām komercsabiedrībām, tostarp pieteicējai Rīgas pašvaldības sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Rīgas satiksme”, uzlikts naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu. Lēmumā konstatēts, ka pieteicējas cenu aptaujās par mazgāšanas līdzekļu iegādi 2012.–2014.gadā (cenu aptaujā RS/2012/20 (turpmāk – 1.iepirkums) un cenu aptaujā RS/2014/10 (turpmāk – 2.iepirkums)) pretendenti savā starpā bija saskaņojuši dalības nosacījumus, vienojoties par cenu aptaujas uzvarētāju, un veica nepieciešamās darbības, lai pretendentu piedāvājumi tiktu sagatavoti atbilstoši panāktajai vienošanās. Pieteicēja piedalījās aizliegtās vienošanās organizēšanā, zināja par tās dalībniekiem un to plānoto rīcību iepirkumos.

[2] Pieteicēja Padomes 2019.gada 12.aprīļa lēmumu Nr.E02-11 pārsūdzēja tiesā tajā daļā, kas attiecas uz pieteicēju. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Ar Padomes 2018.gada 12.marta lēmumu ierosināta lieta par RPSIA „Rīgas satiksme” darbībām, bet šāda kapitālsabiedrība komercreģistrā nav reģistrēta. Arī citos Padomes procesuālajos lēmumos par lietas ierosināšanu, lietu apvienošanu un lietas izskatīšanas termiņa pagarināšanu attiecībā uz vairākām citām lietā iesaistītajām personām norādīti komercreģistrā neesoši nosaukumi. Šie pārkāpumi ir būtiski, jo visi pārsūdzētā lēmuma adresāti nav individuāli noteiktas personas, līdz ar to pārsūdzētajā lēmumā nepamatoti konstatēta vairāku personu sadarbība. Lietā nav izmantojami pierādījumi, kuri iegūti no personām, pret kurām pārkāpuma lieta nav ierosināta un turpināta.

[2.2] Padome nenoskaidroja likvidēto tirgus dalībnieku viedokli, nenodrošinot tiem tiesības uz aizstāvību un pārkāpjot nevainīguma prezumpciju, līdz ar to pārsūdzētais lēmums attiecībā uz šiem lietas dalībniekiem ir prettiesisks. Padome pārsūdzētajā lēmumā nepamatoti vērtēja likvidēto tirgus dalībnieku rīcību. Ja šo personu rīcības prettiesiskums nav konstatēts likumā noteiktā kārtībā, uz secinājumiem par šo personu rīcību nevar balstīt secinājumus par pieteicējas rīcību. Turklāt Padomes secinājumi ir balstīti uz pierādījumiem, kas iegūti lietās par cita veida pārkāpumiem, kuru sastāvs atšķiras no pārsūdzētajā lēmumā konstatētā pārkāpuma. Tādējādi Padome pārkāpa objektīvās izmeklēšanas principu. Šie procesuālie pārkāpumi ietekmē secinājumu par pieteicējas vainu, jo pārsūdzētajā lēmumā ir konstatēta vairāku personu sadarbība. Pieteicēja nevarēja atbalstīt lietas dalībnieku prettiesisku rīcību, ja tā nav tiesiski konstatēta.

[2.3] Lieta pret pieteicēju ierosināta 2019.gada 12.martā un jau 2019.gada 14.martā pieteicēja saņēma paziņojumu, ka ir konstatēti nepieciešamie fakti par pieteicējas vainu pārkāpumā. Ņemot vērā lietas apjomu un jauno Padomes pieeju, paredzot sodīt iepirkuma organizētāju, 20 dienu termiņš nebija pietiekams, lai Pieteicēja iepazītos ar lietu un izteiktu viedokli. Pieteicēja lūdza Padomi ņemt vērā pēc noteiktā termiņa iesniegto viedokli un papildu pierādījumus, bet šis lūgums tika noraidīts. Tā kā pieteicēja iepriekš nebija informēta par lietas ierosināšanu, Padome tiesiski neizmantoja Konkurences likuma 26.panta septītajā daļā paredzēto rīcības brīvību, tādējādi aizskarot pieteicējas tiesības uz aizstāvību.

[2.4] Pieteicējai uzrādītie lietas materiāli nebija pilnīgi, tajos trūka dokumentu, to daļu un teksta daļu. Dokumentu kopijas bija nekvalitatīvas, visos gadījumos nebija saprotams, vai dokumenta teksts ir aizklāts vai arī tā ir nekvalitatīva kopija. Darbinieks, kurš nodrošināja iespēju iepazīties ar lietu, nespēja par to sniegt skaidrojumu. Ierobežojums iepazīties ar lietas materiāliem nebija pamatots ar tiesību normām. Lietā nebija dokumentu saraksta, tāpēc pieteicēja nevarēja pārliicināties, vai ir iepazīsies ar visiem lietas materiāliem. Tas ir svarīgi, jo visa no citām iestādēm saņemtā informācija lietai nav pievienota.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Senāts) ir atzinis, ka tiesības iepazīties ar lietas materiāliem ir būtiskas tiesību uz aizstāvību realizēšanas procesā un ierobežotas pieejamības informācijas statuss pats par sevi nav pamats procesa dalībnieku tiesību iepazīties ar lietas materiāliem ierobežošanai. Padomei bija pienākums norādīt piekļuves lietas materiāliem ierobežošanas pamatu. Padome pieteicējas lūgumu par piekļuvi aizklātajai informācijai un lietas satura rādītājiem noraidīja bez pamatojuma.

2019.gada 11.aprīļa mutvārdu uzklaušanās laikā pieteicēja atkārtoti informēja Padomi, ka tā gatavo iesniegšanai papildu pierādījumus. Taču Padome pārsūdzēto lēmumu pieņēma jau nākamajā dienā, kaut gan lēmuma pieņemšanas termiņš bija pagarināts līdz 2019.gada 13.martam. Padome nerīkojās saskaņā ar tās praksē atzīto, ka ir pieļaujams neievērot likumā noteikto lēmuma pieņemšanas termiņu, ja tas nepieciešams lietas dalībnieku procesuālo tiesību pilnvērtīgai nodrošināšanai.

Pieteicēja papildu pierādījumus nosūtīja 2019.gada 18.aprīlī, jo nezināja, ka pārsūdzētais lēmums ir jau pieņemts. Šiem pierādījumiem lietā ir būtiska nozīme. Līdz ar to Padome pieļāva būtiskus procesuālus pārkāpumus.

[2.5] Padome nepamatoti atzina pieteicēju par aizliegtās vienošanās dalībnieci. Pieteicēja organizēja iepirkumus un cieta no aizliegtās vienošanās. No pārsūdzētā lēmuma pamatojuma izriet, ka pieteicējas vaina bija netieša, jo pieteicēja pieļāva prettiesiskas saskaņotas darbības realizēšanu. Pārsūdzētajā lēmumā pieteicējas rīcība ir vērtēta tikai no seku viedokļa, bet pārējo dalībnieku rīcība ir vērtēta gan no mērķa, gan seku viedokļa.

[2.6] Pieteicēja nav atbildīga par tās darbinieka /pers. D/ rīcību. Fiziskas personas rīcību visos gadījumos bez jebkāda novērtējuma nedrīkst pieņemt par tirgus dalībnieka rīcību.

/pers. D/ abu iepirkumu sagatavošanas un realizācijas laikā bija arī SIA „RS BALTIC” (turpmāk – Baltic) amatpersona. Baltic vaina konstatēta tikai 1.iepirkumā. Ja tirgus dalībnieka atbildības principu piemēro abstrakti, neiedziļinoties faktiskajos apstākļos, /pers. D/ 2.iepirkuma laikā darbojās arī Baltic interesēs. Fiziska persona vienlaikus var būt darba tiesiskajās attiecībās ar vairākiem tirgus dalībniekiem vai atrasties ar šiem tirgus dalībniekiem citās attiecībās, kas tām rada ietekmi šajos tirgus dalībniekos. Pieteicējai nav tiesību prasīt sodīt citu tirgus dalībnieku. Tātad abstrakta tiesību normu piemērošana var novest pie nelōģiska un nepamatota lēmuma. Padomei bija jāvērtē, kuras personas interesēs /pers. D/ darbojas.

Pārsūdzētajā lēmumā nepamatoti norādīts, ka /pers. D/ iepirkumos bija atbildīgs par mazgāšanas līdzekļu sagādi. Viņam nebija tiesību pieņemt lēmumu par iegādēm. /pers. D/ norādītais uz potenciālajiem piegādātājiem un iegāžu pieprasījuma sagatavošana nepierāda, ka pieteicēja šajā brīdī uzzināja vai tai vajadzēja uzzināt par ieteikto piegādātāju realizētu aizliegtu saskaņotu darbību.

Baltic saistība ar /pers. D/ nenozīmē, ka pieteicējai 1.iepirkumā bija jāzina par /pers. D/ organizētu karteļa vienošanos. Interesu konflikts varēja rasties tikai gadījumā, ja Baltic uzvarētu iepirkumā. Iepirkuma sagatavošanas laikā interešu konflikts nepastāvēja, jo /pers. D/ nebija iesaistīts iepirkuma dokumentu sagatavošanā un lēmumu pieņemšanā. Pieteicējai nebija tiesību liegt Baltic dalību iepirkumā, jo darbinieka un pretendenta saistība pati par sevi nepierāda konkurences priekšrocības iepirkumā.

Savukārt 2.iepirkumā /pers. D/ nerekomendēja iesniegt piedāvājumu Baltic. Viņš 2.iepirkumā parakstīja apliecinājumu, ka darbojas tikai pilnvaru ietvaros, nenonākot interešu konfliktā, un nav personīgi ieinteresēts kāda pretendenta izvēlē vai darbībā. Līdz ar to 2.iepirkumā nav pat netiešu sākotnējo norāžu par iespējamo interešu konfliktu, kas pieteicējai varētu radīt bažas par karteļa vienošanos. Darba devējs var uzticēties, ka darbinieks darbojas tā interesēs.

/pers. D/ 1.iepirkuma ietvaros divās no trim epizodēm, kurās notika elektroniskā sarakste, izmantoja ar pieteicēju nesaistītu elektroniskā pasta adresi. 2.iepirkuma ietvaros /pers. D/ saziņā ar personām, kas nebija pieteicējas darbinieki, izmantoja ar pieteicēju nesaistītu elektroniskā pasta adresi. Abos iepirkumos vienošanās par aizliegtajām darbībām lielākoties notika mutiski. Par šo informācijas apmaiņu pieteicēja nezināja un nevarēja zināt, jo tai nav pamata un iespēju kontrolēt darbinieku privāto saraksti, mutvārdu komunikāciju un tikšanās.

Pieteicējai bija juridiski un objektīvi šķēršļi kontrolēt to saraksti 1.iepirkumā, kurai tika izmantota darba elektroniskā pasta adrese. Pieteicējai nebija aizdomu par /pers. D/ prettiesisku darbību, jo viņa darba pienākumos neietilpa iepirkumu organizēšana. /pers. D/ kā vienu no pretendentiem ieteica sev piederošo Baltic, bet šis fakts pats par sevi nerada aizdomas par iesaisti karteļa organizēšanā. Pieteicējai nebija pamata apšaubīt /pers. D/ profesionalitāti un rekomendācijas. Turklāt konkrētā sarakste notika pēc uzaicinājuma pretendentiem iesniegt savus piedāvājumus. Tiesību akti neuzliek pieteicējai pienākumu kontrolēt sava darbinieka elektronisko saraksti, ņemot vērā pieteicējas darbinieku skaitu, tas objektīvi nemaz nav iespējams.

Nav skaidrs, no kura datora tika izņemta /pers. D/ sarakste. Tam ir nozīme, jo /pers. D/ varēja saraksti izdzēst, samazinot pieteicējas iespēju saraksti identificēt.

[2.7] Pieteicējai nebija pienākuma konkrētajā gadījumā piemērot publisko iepirkumu procedūras. Taču pieteicējai bija izstrādātas iekšējās normas, kurās noteikta piegādātāju izvēles kārtība, lai nodrošinātu efektīvu līdzekļu izlietojumu. Saskaņā ar šo kārtību konkrētos iepirkumos organizēja patstāvīgi funkcionējoša Iepirkumu komisija, tās locekļi un

pieaicinātie speciālisti paraksta apliecinājumu, ka viņi nav interešu konflikta situācijā. Konkrētajos iepirkumos Iepirkumu komisijas locekļu darbā pārkāpumi nav konstatēti, viņu atbildība netiek vērtēta arī kriminālprocesā. Pieteicējai ir izveidota Iekšējā audita daļa, kas pārbauda iepirkumu organizēšanu un līgumu noslēgšanu. Līguma projektu sagatavo struktūrvienība, kuras vajadzībām preces un pakalpojumi tiek iepirkti, līguma projektu izvērtē Juridiskā daļa, līgums ir jāsaskaņo ar direktoru, kura pakļautībā ir līgumu sagatavojušā struktūrvienība. Konkrētajos iepirkumos šīs prasības tika ievērotas. Līdz ar to pieteicēja veica nepieciešamās un objektīvi iespējamās darbības, lai novērstu līgumu slēgšanu ar piegādātājiem, kuru izvēlē nav piemēroti labākās kvalitātes un cenas kritēriji.

[2.8] Pēc informācijas saņemšanas par /pers. D/ rīcību pieteicēja nekavējoties veica dienesta izmeklēšanu. /pers. D/ pieteicējai nesniedza patiesu informāciju, faktiskos apstākļus noskaidroja tikai tiesībsargājošās iestādes. 2015.gada 16.februārī /pers. D/ tika atstādināts no darba pienākumu izpildes, bet 2017.gada 1.decembrī tika izbeigts ar viņu noslēgtais darba līgums.

[2.9] Saskaņā ar liecinieku liecībām sabiedrības ar ierobežotu atbildību „ALCHIMICA-LATVIA” (turpmāk – Alchimica) darbinieks sagatavoja un iesniedza Baltic piedāvājumu. Turklāt /pers. D/ to neparakstīja. Tādējādi /pers. D/ centās mazināt iespējamību, ka viņš būtu saistāms ar Baltic piedāvājumu. Iepirkumu komisijai visticamāk nebūtu pamata nepieņemt Baltic cenu piedāvājumu, jo nebūtu pamata konstatēt Baltic konkurences priekšrocības, jo pieteicēja nebija iesaistījusi /pers. D/ 1.iepirkuma gatavošanā. /pers. D/ bija informēts par iespējamo cenu aptauju pirms uzaicinājuma paziņošanas. Taču maz ticams, ka šis fakts pats par sevi var radīt konkurences priekšrocības, kas būtu par pamatu piedāvājuma noraidīšanai. Turklāt Baltic piedāvājums netika gatavots uzvarai. Secīgi Baltic piedāvājuma noraidīšana, balstoties uz konkurences priekšrocībām vai uz to, ka piedāvātā cena nav zemākā, nemainītu rezultātu. Tas pierāda /pers. D/ darbības ar mērķi mazināt iespēju, ka to saista ar ieinteresētību 1.iepirkuma rezultātā, tādējādi arī neradot bažas par ieinteresētību līguma izpildē un objektivitāti 2.iepirkuma organizēšanā. Savukārt 2.iepirkumā Baltic nepiedalījās. Līdz ar to /pers. D/ nebija šķēršļu piedalīties 2.iepirkumā.

No elektroniskās sarakstes un liecībām izriet, ka visi pretendenti zināja, ka darbības tiek realizētas tikai ar /pers. D/ līdzdalību un tās ir slēpjamas no citiem pieteicējas darbiniekiem. Pierādījumi neaplicina, ka /pers. D/ un citu pretendentu plānu atbalstītu citi pieteicējas darbinieki. /pers. D/ negarantēja, ka Iepirkumu komisijas lēmums sakrītīs ar vienošanos starp pretendentiem. Lēmumā nav vērtēta neviena cita abos iepirkumos iesaistīta pieteicējas darbinieka atbildība. Ja darbinieki zinātu par /pers. D/ rīcību prettiesiskas saskaņotas darbības ietvaros, viņu atbildība tiktu vērtēta kriminālprocesa ietvaros.

[2.10] Lēmumā nav pamatots, kā Iepirkumu komisijas uzdevums sagatavot atzinumu nozares ekspertam par piedāvājuma atbilstību tehniskajai specifikācijai rada kaitējumu konkurencei, un no kā Iepirkumu komisijai bija jāsaprot, ka šāda rīcība var novest pie pārkāpuma.

Iepirkumu komisija nepārbaudīja pretendentu nodokļu parādus, taču šim faktam pārkāpuma kvalifikācijā nav nozīmes. Pārsūdzētajā lēmumā nav pamatots, kā no šādas pārbaudes pieteicēja varēja vai tai vajadzēja uzzināt par aizliegtu saskaņotu darbību piedāvājumu iesniedzēju vidū un, vai pārbaude būtu pārtraukusi vienošanos, novēršot negatīvās sekas konkurencei.

[2.11] Lēmuma pamatojumā izmantoti pirmās instances tiesas secinājumi lietā Nr.420137616, kurā tiek vērtēts Valsts ieņēmumu dienesta lēmums par papildu nodokļu noteikšanu pieteicējai. Tiesa minētajā lietā pārbaudīja, vai pieteicējai preces piegādāja dokumentos norādītie darījumu partneri. Šie tiesas secinājumi nav attiecināmi uz personas atbildību par konkurences tiesību pārkāpumu, kas jāvērtē izskatāmajā lietā, turklāt minētais tiesas spriedums nav stājies spēkā.

[2.12] Saskaņā ar spēkā esošajām tiesību normām pieteicējai konkrētajos iepirkumos nebija pienākuma rīkot iepirkumu, jo likumdevējs ir atzinis, ka nelielas iegādes nerada būtisku ietekmi uz konkurenci un nepamatotu finanšu līdzekļu izlietojumu. Pieteicēja varēja izvēlēties veidu, kādā veikt konkrētās iegādes, izvēlēties konkrētu piegādātāju, nenodrošinot citiem pretendentiem konkurences iespēju. Līdz ar to pārsūdzētajā lēmumā nepamatoti konstatēts, ka aizliegtā vienošanās būtiski ietekmē konkurenci. Ja tiesību normas ievērošana nenoved pie taisnīga rezultāta, vainojams ir nevis tirgus dalībnieks, bet tiesību normas.

Padome nav skaidrojusi, kāpēc pieteicējai bija jāpārkāpj pašas ieviestā kārtība konkurences nodrošināšanai. Šim skaidrojumam ir būtiska nozīme, lai izvērtētu, vai pieteicēja ir vainojama saskaņotā darbībā. Bez šāda skaidrojuma nav izprotami pieteicējas motīvi pretstatā citiem lietās dalībniekiem. Faktam, ka pieteicējas darbinieks rīkojās prettiesiski ar mērķi iegūt personīgu labumu, tiek piešķirta būtiska nozīme, vērtējot pieteicējas vainu. Tas, ka pieteicēja ir izstrādājusi kārtību noteiktas vērtības iepirkumu veikšanai, piegādātājam nerada papildu tiesības. Potenciālajiem piegādātājiem ir tiesības no pieteicējas prasīt tikai tiesību normās paredzētu rīcību. Tā kā pieteicējai nebija pienākuma nodrošināt konkurenci konkrētajos iepirkumos, pieteicēju arī nevar vainot par konkurenci ierobežojošu rīcību. Pieteicējas tiesības nenodrošināt konkurenci nav apšaubāmas, balstoties uz tās izstrādāto iekšējo kārtību.

[2.13] Pārsūdzētajā lēmumā nepamatoti secināts, ka pieteicējas darbības veido kartela vienošanos. Pieteicēja nav pārējo lietas dalībnieku konkurente. Tā darbojas citā izplatīšanas līmenī, no piegādātājiem saņemtās preces vai pakalpojumus izmantojot sava pakalpojuma nodrošināšanā. Darbības, kas saistītas ar preču vai pakalpojumu iegādi, tostarp komunikācija par to, kas būs pieteicējas piegādātājs un par kādu cenu pieteicēja veiks iegādes, rada vertikālas attiecības neatkarīgi no tā, vai šīs attiecības atbilst konkurences tiesībās noteiktajiem ierobežojumiem. Pieteicējai ir tiesības komunicēt ar tās potenciālajiem piegādātājiem. Tai bija tiesības konkursā izvēlēties piegādātājus un komunicēt ar tiem gan pirms, gan pēc iekšējās procedūras uzsākšanas. Konkurences tiesības neaizliedz preču vai pakalpojumu saņēmējam vienpusēji noteikt, par kādu cenu tas pirks preces no konkrēta piegādātāja. Konkurences tiesības neaizliedz vienoties ar piegādātājiem par iespējamā darījuma nosacījumiem. Šāda rīcība mazina konkurentu iespējas piegādāt precī, taču arī atbilstoši iepirkumu procedūrām noslēgta vienošanās tās izpildes laikā liedz citiem piegādātājiem piegādāt preces konkrētam klientam. Tas

apstiprina, ka visas vienošanās, kas ierobežo pušu vai kādas puses darbības brīvību, nav noteikti pakļautas Konkurences likuma 11.pantā ietvertajam aizliegumam. Tā kā pieteicējai nebija pienākuma ievērot noteiktas iepirkuma procedūras un tai bija tiesības izvēlēties piegādātāju, tad tās rīcība, komunicējot ar piegādātājiem, nepārsniedz konkurences tiesībās pieļaujamo un nepārsniedz vertikālo attiecību ietvaru.

Lēmumā nepareizi interpretēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.pants un tiesu prakse. Šaura pārkāpuma dalībnieka jēdziena interpretācija nav pieļaujama, taču arī nepamatoti plaša interpretācija nav pieļaujama. Lēmumā norādīto tiesu praksi no lietas apstākļiem būtiski nošķir ne tik daudz fakts, kurā izplatīšanas līmenī pieteicēja darbojas, cik fakts, ka vienošanās objekts un mērķis ir vērsts pret pieteicējas interesēm. Pieteicēja nav atbalstītājs, kurš, negūstot personīgo labumu, par atbildību veic darbības, kuru mērķis sakrīt ar karteļa vienošanās dalībnieku mērķi. Padomes norādītā tiesu prakse ir jāinterpretē, ņemot vērā tās kontekstu. Šī prakse neparedz atzīt par karteļa dalībnieku tirgus dalībnieku, pret kuru ir vērsta karteļa darbība. Vērtējot pārsūdzētajā lēmumā konstatēto pretēji minētajai tiesu praksei, tā netiks grozīta un netiks mazināts Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.pantā un Konkurences likuma 11.pantā ietvertais vienošanās tvērums. Vertikālām vienošanām var būt pret konkurenci vērsts mērķis, kā rezultātā tiek ietekmēta konkurence, bet tas jāpierāda tiesību normās noteiktajā kārtībā. Pieteicēja nav pārsūdzētajā lēmumā konstatētās karteļa vienošanas dalībniece.

[2.14] Padome pieteicējai aprēķināto 3 962 144 euro naudas sodu samazināja līdz 2 417 000 euro, ņemot vērā ar abu iepirkumu kopīgo apmēru 805 703 euro. Šī summa ir mazāka par 2% no pieteicējas kopējā apgrozījuma, līdz ar to naudas sods nesamērīgi pārsniedz darījumu ekonomisko vērtību.

To, ka darījumam nebija būtiska ekonomiskā vērtība tirgū, apstiprina fakts, ka pieteicējai konkrētajos iepirkumos nebija pienākuma organizēt ārējās tiesību normās paredzētās iepirkuma procedūras. Tātad Padome nepareizi novērtēja pieteicējas darbību ietekmi uz konkurenci, konkurence netika būtiski ierobežota vai likvidēta.

Naudas soda apmēram jābūt atkarīgam arī no tirgus dalībnieka attieksmes pret nodarīto. Padome nevērtēja pieteicējas iespēju kontrolēt un novērst pārkāpumu, ņemot vērā veidu, kādā tas tika realizēts, kā arī pieteicējas reakciju pēc uzzināšanas par notikušo.

Jā pieteicēja ir vainojama, tās atbildība jāvērtē atbilstoši aizliegtas vertikālas vienošanās sastāvam.

[2.15] Padome atsaucās uz Lietuvas konkurences iestādes lēmumu un tiesas spriedumu, ar kuru šis lēmums atstāts spēkā, bet Padome nenorādīja attiecīgo tiesisko regulējumu un minētās lietas apstākļus. Turklāt viens Lietuvas konkurences iestādes lēmums neveido judikatūru, tāpēc atsauce uz to nav izmantojama Padomes argumentācijas stiprināšanai.

[2.16] Lēmumā izmantoti citās lietās iegūti pierādījumi. Padome neuzklausīja personas, uz kuru paskaidrojumiem citās lietās tā atsaucās. Liecības par to, vai ir veiktas prettiesiskas darbības, var atšķirties, jo atšķiras šo pārkāpumu sastāvs un personu motīvs. Iegūstot no personām liecības attiecībā uz vienu pārkāpumu, netiek uzdoti jautājumi par rīcību, kas neattiecas uz konkrētā pārkāpuma sastāvu. Tādējādi liecības, kas sniegtas citu pārkāpumu izmeklēšanā, nav izmantojamas bez šo personu papildu uzklaušanās par konkrētajā lietā vērtētajiem apstākļiem. Līdz ar to šie pierādījumi nav pietiekami pieteicējas vainas konstatācijai.

[3] Padome paskaidrojumā par pieteikumu norāda turpmāk minēto.

[3.1] Pārsūdzētajā lēmumā ir norādīti pieteicējas rekvizīti – komersanta pilnais nosaukums, reģistrācijas numurs, juridiskā adrese, pēc kuriem tā identificējama, bet pieteicējas nosaukumā izmantots vispārpieņemts saīsinājums. Sekojot pieteicējas argumentācijai, varētu iebilst arī pret konkrēto tiesvedību, jo pieteicējas apzīmēšanai tiesas lēmumos izmantots šāds saīsinājums.

[3.2] Atbilstoši Konkurences likuma 26.pantā noteiktajam Padome pieteicējai noteica 20 dienu termiņu no paziņojuma saņemšanas dienas, lai tā iepazītos ar lietas materiāliem, sniegtu viedokli un iesniegtu papildu pierādījumus. Paziņojums pieteicējai tika nosūtīts 2019.gada 13.martā, saskaņā ar Paziņošanas likumu pieteicēja paziņojumu saņēma 15.martā. Tādējādi viedokļa sniegšanas termiņš bija 2019.gada 4.aprīlis un Padomes rīcība bija tiesiska. Pieteicēja 1.aprīlī lūdza pagarināt termiņu līdz 12.aprīlim. Padome 3.aprīļa vēstulē atbildēja, ka termiņš netiek pagarināts. Pieteicēja 4.aprīlī pa pastu nosūtīja savu viedokli, tātad pieteicēja spēja iekļauties Padomes noteiktajā termiņā. Padome ņēma vērā pieteicējas viedokli, pārsūdzētajā lēmumā tas ir vērtēts.

11.aprīlī notika pieteicējas mutvārdu uzklaušanās, tās laikā pieteicēja atkārtoti tika informēta, ka termiņš netiek pagarināts. Pieteicējas papildu viedokli Padome saņēma tikai 23.aprīlī, t.i., pēc datuma, līdz kuram pieteicēja lūdza pagarināt termiņu un pēc pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas. Iepazinusies ar pieteicējas viedokli, Padome 16.maijā informēja pieteicēju, kas tās norādītais neattiecas uz tās dalību pārkāpumā. Turklāt daļa pieteicējas iesniegto dokumentu jau bija Padomes rīcībā pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī un pieteicēja ar tiem bija iepazinusies. Pārējie pieteicējas iesniegtie papildu pierādījumi nenorāda uz to, ka pieteicēja nav izdarījusi pārkāpumu.

Pieteicēja nepamatoti norāda, ka lieta bija apjomīga. Paziņojuma nosūtīšanas brīdī lietai bija četri sējumi, divos no tiem atradās pieteicējas sagatavota informācija. Pieteicējas 4.aprīļa un 23.aprīļa viedoklis satur argumentus par darba devēja atbildību par darbinieka rīcību. Konkurences tiesību koncepts, kas paredz tirgus dalībnieka atbildību par tās darbinieka darbībām, Eiropas Savienības Tiesas praksē ir apstiprināts jau pirms Konkurences likuma stāšanās spēkā, līdz ar to nav pamatots pieteicējas arguments par Padomes ieviesto jauno praksi.

Pieteicējas pārstāve ar lietu iepazīs jau 2019.gada 21.martā. Padomes pārstāve viņai izskaidroja, kura lietas daļa netiek uzrādīta un izskaidroja, kāpēc informācija ir aizklāta. 25.martā pieteicēja pārstāve lūdza iepazīstināt viņu ar aizklāto informāciju un lietas satura rādītāju. Padome 11.aprīlī sniedza atbildi uz šo lūgumu, norādot aizsegtos materiālus un

šīs rīcības pamatojumu. Daļa lietas materiālu satur kriminālprocesa Nr.12814000315 materiālu kopijas, kuru izmantošanā saskaņā ar Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras norādīto jāievēro iesaistīto personu datu aizsardzība un iegūtās ziņas nav izpaužamas ārpus ierosinātās lietas vajadzībām bez procesa virzītāja atļaujas. Pieteicējam neuzrādītā informācija netika izmantota pārsūdzētā lēmuma pamatojumā. Padome pieteicējam lietas materiālus uzrādīja tādā apjomā, kādā tie attiecas uz lietu.

Nav pamatots pieteicējas viedoklis, ka pierādījumus pret personu Padome drīkst iegūt tikai pēc lietas ierosināšanas. Pēc lietas ierosināšanas Padome izpētes ietvaros ieguva papildu informāciju un secināja, ka tā pirmšķietami liecina par pieteicējas pārkāpumu, tādēļ ierosināja lietu arī pret pieteicēju un apvienoja to ar jau ierosināto lietu. Padome arī iepriekš tā ir rīkojusies, jo ne vienmēr no sākotnējās informācijas konstatējami visi aizliegtās vienošanās dalībnieki, ziņas par tiem Padome bieži iegūst tikai lietas izpētes laikā. Šādu praksi Senāts akceptēja 2017.gada 7.februāra spriedumā Nr.SKA-104/2017.

[3.3] Pārsūdzētā lēmuma pamatojumā izmantoti kriminālprocesā iegūtie materiāli. Senāts 2008.gada 6.novembra spriedumā Nr.SKA-705/2008 skaidroja, ka Padomei ir tiesības izmantot un vērtēt kriminālprocesa ietvaros iegūtus pierādījumus un tie nav izslēdzami no pierādījumiem tikai tāpēc, ka iegūti kriminālprocesa ietvaros. Ir pieļaujams krimināllietas ietvaros iegūtu informāciju nodot pārkāpuma izmeklēšanai administratīvo tiesību jomā, ja ir saskatāmas administratīvā pārkāpuma pazīmes.

[3.4] Administratīvās rajona tiesas spriedums lietā Nr.A420137616 ir ņemams vērā. Padome ņēma vērā arī liecinieku liecības šajā lietā, jo liecinieki liecināja par 1.iepirkumu, pieteicēja šīs liecības nav apšaubījusi. Minētajā lietā konstatētie fakti sasaucas ar izskatāmajā lietā konstatēto informāciju un faktiem.

[3.5] Tā kā Lietuvas Konkurences likumā aizliegtas vienošanās un tās dalībnieka jēdziens neatšķiras no šā jēdziena izpratnes Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta pirmajā daļā un Konkurences likumā, Padome pamatoti atsauca uz Lietuvas tiesas nolēmumu.

[3.6] Pieteicēja piedalījās aizliegtās vienošanās īstenošanā ar mērķi imitēt konkurenci iepirkumos, iesaistījās iesniedzamo piedāvājumu saskaņošanā un bija informēta par pretendentu mērķi imitēt konkurenci iepirkumos ar iepriekš izvēlētu uzvarētāju. Pieteicējas attieksmei par tirgus dalībnieka iekšienē pastāvošiem informācijas aprites šķēršļiem vai kontroles pasākumu iespējamības pakāpi nav nozīmes, novērtējot tirgus dalībnieka rīcību objektīvā nozīmē Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas kontekstā.

Neraugoties uz faktu, ka pieteicēja neveic komercdarbību konkrētajā tirgū, kurā konkurenti izdarīja pārkāpumu, pieteicēja var tikt atzīta par aizliegtas vienošanās dalībnieci. Eiropas Savienības Tiesa ir atzinusi, ka Līguma par Eiropas Savienību darbību 101.panta 1.punkta formulējums vispārīgi attiecas uz visiem nolīgumiem un saskaņotām darbībām, kas horizontālās vai vertikālās attiecībās izkropļo konkurenci kopējā tirgū neatkarīgi no tirgus, kurā dalībnieki darbojas.

[3.7] Neatkarīgi no tā, vai konkursa formāts pamatots ar ārējiem normatīviem aktiem vai tas organizēts pēc pieteicējas iniciatīvas, pieteicējam kā godprātīgai pasūtītājam bija jāievēro normatīvais regulējums attiecībā uz konkurences procesu iepirkuma gadījumā, tostarp Konkurences likuma regulējums. Konkurences likums attiecas uz jebkuru konkurences procesu.

[3.8] Pārsūdzētajā lēmumā ir pamatots, ka darbinieka vaina netiek nodalīta no uzņēmuma vainas. Tirgus dalībnieks atbild par sava darbinieka darbībām neatkarīgi no tā, ka darbinieks rīkojas pretēji uzticētajiem uzdevumiem vai nav pilnvarots attiecīgi rīkoties. Tādējādi neatkarīgi no /pers. D/ rīcības, ja viņš konkrētās darbības spēja realizēt, jo bija nodarbināts pie pieteicējas, viņa rīcība ir attiecināma uz pieteicēju.

[3.9] /pers. D/ saziņai ar citiem tirgus dalībniekiem izmantoja arī ar pieteicēju nesaistītu elektroniskā pasta adresi. Taču lietā iegūtā informācija liecina, ka pārējie tirgus dalībnieki /pers. D/ uztvēra kā pieteicējas darbinieku, kura darba uzdevums bija organizēt pieteicējam nano mazgāšanas līdzekļu tehnoloģijas ieviešanu un attīstību. Tikai darbs pie pieteicējas deva iespēju /pers. D/ veikt lietā konstatētās darbības. Līdz ar to nav nozīmes tam, kādu elektroniskā pasta adresi izmantoja /pers. D/. Nozīme ir tam, kā /pers. D/ uztvēra citi tirgus dalībnieki. Risks, kuru darba devējs uzņemas par sava darbinieka rīcību, ietver arī atbildību par tādām darbinieka darbīgām, kas veiktas, izmantojot privātos saziņas līdzekļus. Nav nozīmes tam, vai /pers. D/ saziņai ar citiem tirgus dalībniekiem izmantoja savu privāto elektroniskā pasta adresi vai oficiālo darba devēja elektroniskā pasta adresi.

Pieteicējam savā darbībā ir jānodrošina labas pārvaldības princips un efektīvi kontroles mehānismi, lai darījumi tiek slēgti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Ja pieteicēja to nespēj nodrošināt, pieteicējam par to ir jāatbild.

[3.10] Pieteicējas Iepirkumu komisija varēja atpazīt 1. un 2.iepirkumā iesniegtajiem piedāvājumiem pazīmes, kas uzskaitītās Padomes izdotajā informatīvajā materiālā par karteļa vienošanās atpazīšanu, taču tas nenotika. Iepirkumu komisijas nevērību apstiprina ierasto iepirkuma prasību neizpilde – netika konstatēta pretendenta iepriekšējās pieredzes neesība, nodokļu parādi un citi apstākļi, kas parasti iepirkumos tiek pārbaudīti, lai pārliecinātos par uzņēmuma spēju izpildīt iepirkuma priekšmetu. Tas norāda uz apzinātu, acīmredzamu konkurences tiesību pārkāpuma pazīmju neņemšanu vērā.

[3.11] Naudas sods pieteicējam noteikts atbilstoši normatīvo aktu regulējumam. Tika ņemts vērā, ka pieteicēja piedalījās abu iepirkumu uzvarētāja un aizsega piedāvājumu iesniedzēju noteikšanā, kā arī saskaņoja pretendenta iesniedzamās cenas iepirkumos. Pieteicējas darbību rezultātā tika veicināta iepriekš izvēlētu dalībnieku piedāvājumu saskaņošana, saskaņoto piedāvājumu iesniegšana un uzvarētāja noteikšana. Pieteicējam noteiktais sods tika samazināts, ņemot vērā abu iepirkumu kopējo summu. Šādu pieeju Senāts akceptēja 2016.gada 3.marta rīcības sēdes lēmumā Nr.SKA-361/2016.

Pieteicējas atbildība nav atkarīga no tā, vai pārkāpums izdarīts tīši vai aiz nevērības. Starp pieteicēju un piegādātājiem

pasūtījuma izpildes brīdī pastāvēja arī vertikālas attiecības, taču brīdī, kad pieteicēja organizēja un iesaistījās karteļa vienošanās īstenošanā, tās atbildība kvalificējama tāpat kā pārējo lietā vērtēto iepirkumu dalībnieku rīcība.

Apstākļi, ka pieteicēja pēc pārkāpuma izdarīšanas ir centusies novērst šādu pārkāpumu nākotnē, nav uzskatāms par atbildību mīkstināšu apstākli, jo tas nemaina faktu, ka pārkāpums ir izdarīts. Eiropas Savienības Tiesa 2005.gada 28.jūnija spriedumā lietā Nr.C-189/02 P, Dansk Rørindustri norādīja, ja tirgus dalībnieks ir veicis pasākumus, lai novērstu, ka tā darbinieki turpmāk izdara jaunus konkurences tiesības pārkāpumus, tas nemaina jau konstatētā pārkāpuma faktu, un, nosakot soda apmēru, tas netiek ņemts vērā kā atbildību mīkstināošs apstākļi. Ja darba devējs ir pārtraucis darba tiesiskās attiecības ar darbinieku, kurš bija atbildīgs par uzņēmuma iesaisti kartelī, tas nemaina faktu, ka pārkāpums jau ir noticis.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve uzturēja pieteikumu, bet Padomes pārstāvji pieteikumu neatzina.

### Motīvu daļa

[5] Noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[6] Padome pārsūdzētajā lēmumā ir konstatējusi Konkurences likuma pārkāpumu septiņu komercsabiedrību darbībās. Pieteicēja norāda, ka pārsūdzētajā lēmumā un ar to saistītajos procesuālajos lēmumos norādīti tādi komercsabiedrību nosaukumi, kas komercreģistrā nav reģistrēti, līdz ar to nav identificējami vairāki Padomes pieņemto lēmumu adresāti.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pārsūdzētajā lēmumā un ar to saistītajos procesuālajos lēmumos norādītie vairāku lietas dalībnieku, tostarp arī pieteicējas, nosaukumi precīzi neatbilst ierakstiem komercreģistrā. Taču šīs neatbilstības ir nebūtiskas, piemēram, lielo alfabēta burtu vietā ir lietoti mazie burti, vārdu „sabiedrība ar ierobežotu atbildību” vietā lietots vispārpieņemts saīsinājums „SIA”. Tiesa ņem vērā, ka lietas dalībnieki pārsūdzētajā lēmumā ir identificējami ne tikai pēc nosaukuma, bet arī pēc vienotā reģistrācijas numura, pēc to amatpersonām un adresēm. Administratīvā apgabaltiesa secina, ka Padomes lēmumos norādīto lietas dalībnieku nosaukumu neprecizitātes lietas rezultātu neietekmē. Pieteicējai bija tiesības normatīvajos aktos noteiktā kārtībā lūgt Padomi labot tās lēmumos pieļautās kļūdas, ja pieteicēja to uzskatīja par nepieciešamu. Administratīvajai apgabaltiesai nav šaubu par to, ka pārsūdzētais lēmums attiecas uz pieteicēju, SIA „SAVA ARHITEKTŪRA” (turpmāk – Arhitektūra), SIA „HRM” (turpmāk – HRM), SIA „VIALEKS” (turpmāk – Vialeks), UKT SERVISS SIA (līdz 2018.gada 20.novembrim sabiedrība ar ierobežotu atbildību „MJ PARTNERI”) (turpmāk – Partneri), Alchimica un Baltic.

[7] Pieteicēja norāda, ka pieciem lietas dalībniekiem nebija iespējas izmantot tiesības uz aizstāvību, jo tie tika likvidēti. Tāpēc pārsūdzētais lēmums attiecībā uz šiem lietas dalībniekiem ir prettiesisks, jo Padomei nebija tiesību vērtēt likvidēto tirgus dalībnieku rīcību.

Administratīvā apgabaltiesa šim viedoklim nepiekrīt. Saskaņā ar Konkurences likuma 6.panta pirmās daļas 1.punktu Padomei ir pienākums uzraudzīt to, kā tiek ievērots tirgus dalībnieku vienošanās aizliegums. Ja kāds no tirgus dalībniekiem tiek likvidēts, Padomei vairs nav iespējams pārbaudes rezultātā šim dalībniekam uzlikt sodu vai noteikt tiesisko pienākumu, taču tas nenozīmē, ka Padomei vairs nebūtu tiesību pārbaudīt minētā tirgus dalībnieka rīcības tiesiskumu līdz šā tirgus dalībnieka likvidācijai. Tikai paša tirgus dalībnieka ziņā ir tas, vai viņš izmanto savas tiesības uz aizstāvību un pārsūdz Padomes pieņemto lēmumu vai arī pieņem lēmumu par likvidēšanos. Savukārt pieteicējai ir tiesības iebilst pret Padomes pieņemto lēmumu tikai tajā daļā, kas attiecas uz pieteicēju.

[8] Konkurences likuma 11.panta pirmā daļā, par kuras pārkāpšanu pieteicēja sodīta, 1. un 5.punkts noteic, ka ir aizliegtas un kopš noslēgšanas spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem, kā arī piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šī piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.798 „Noteikumi par atsevišķu horizontālo sadarbības vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam” 2.9.apakšpunkts noteic, ka horizontālā karteļa vienošanās ir vienošanās starp konkurentiem, kuras mērķis ir kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci starp tiem, tai skaitā vienošanās par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem, vienošanās par ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu, tehniskās attīstības vai investīciju ierobežošānu vai kontroli, vienošanās par tirgus sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus, piegādātājus vai citus nosacījumus, un vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem.

Saskaņota darbība ir jebkuri tieši vai netieši tāda veida kontakti starp tirgus dalībniekiem, kuri atklāj konkurentam darbības, kuras tie nolēmuši vai plāno veikt tirgū, kur šādu kontaktu mērķis vai sekas ir radīt tādas konkurences apstākļus,

kuri neatbilst konkrētā tirgus normālajiem apstākļiem. Saskaņotas darbības ir kontakti starp tirgus dalībniekiem, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, kad pēdējais to lūdz vai vismaz akceptē šādu informācijas apmaiņu (sk. *Pirmās instances tiesas 2000.gada 15.marta sprieduma lietā T-25/95 1852.punktu, Senāta 2009.gada 29.jūnija sprieduma Nr.SKA-234/2009 18.punktu un 2010.gada 17.maija sprieduma Nr.SKA-158/2010 9.punktu*).

Gan no Eiropas Savienības Tiesas judikatūras, gan Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā lietotā jēdziena „darbības (bezdarbības) noteikumi” izriet, ka netiek prasīta obligāta vienošanās tieši par preču vai pakalpojumu cenu. Aizliegta ir jebkura informācijas apmaiņa par tādiem konkurenta darbības (bezdarbības) noteikumiem, kas tā vai citādi var ietekmēt konkurējošā tirgus dalībnieka rīcību. Tā kā saimnieciskās darbības mērķis ir gūt ekonomisku labumu, jebkura tirgus dalībnieku darbība ir pamatā vērsta uz tā sasniegšanu, tādēļ vienošanās par darbības noteikumu saskaņošanu arī ir vērsta tieši vai netieši uz ekonomiska labuma gūšanu (sk. *Senāta 2009.gada 29.jūnija sprieduma Nr.SKA-234/2009 18.punktu, 2013.gada 27.augusta rīcības sēdes lēmuma Nr.SKA-652/2013 5.punktu*).

[9] Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkta piemērošanā ir svarīgi noteikt vienošanās mērķi vai sekas. Tiesību normas teksts prasa, lai aizliegtās vienošanās mērķis būtu vērsts uz konkurences kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu vai sekas izpaustos kā konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana.

No Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas formulējuma izriet, ka 1.–7.punktā ir uzskaitītas tās tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas pats par sevi ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana un kuras tādējādi pašas par sevi ir aizliegtas. Vienošanās par 11.panta pirmās daļas 1.–7.punktā paredzētajām darbībām ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas, jo šo darbību mērķis objektīvā nozīmē vienmēr ir vērsts pret konkurenci un to sekas parasti ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana.

Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā minētās vienošanās mērķis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, vai attiecīgās sekas konkurencei normas piemērotajam ir īpaši jāpierāda tikai tad, ja faktiskais gadījums neatbilst kādam no normā minētajiem speciālajiem tiesiskajiem sastāviem. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas izpratnē „mērķis” nenozīmē dalībnieku subjektīvo attieksmi, bet gan attiecīgās vienošanās objektīvu nozīmi un nolūku tajā ekonomiskajā kontekstā, kādā to ir domāts īstenot. Ja tiek konstatēts, ka neatkarīgi tirgus dalībnieki ir vienojušies par piedalīšanos iepirkumā vai par šīs darbības noteikumiem, un ir pierādīts, ka šī konkrētā vienošanās izpaudusies kā saskaņota darbība, tad mērķis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci „atklājas” pašās darbībās, kas noteiktas Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā. Pie tam, lai pierādītu pret konkurenci vērstu nodomu, pietiek ar pašu faktu, ka ir saņemta informācija no konkurējoša tirgus dalībnieka, ko neatkarīgs tirgus dalībnieks glabā kā komercnoslēpumu (sk. *Pirmās instances tiesas 2001.gada 12.jūlija sprieduma apvienotajās lietās T-202/98, T-204/98 un T-207/98 66.punktu, arī Senāta 2009.gada 29.jūnija sprieduma Nr.SKA- 234/2009 20.punktu*).

[10] Padome izskatāmajā lietā konstatēja, ka septiņas komercsabiedrības, tostarp arī pieteicēja, ir apmainījušās ar informāciju, ko komersanti normālas konkurences apstākļos cits citam neatklāj. Proti, pieteicēja bija iesaistīta informācijas apmaiņā par piedalīšanos un par piedalīšanās noteikumiem divās pieteicējas organizētās cenu aptaujās par mazgāšanas līdzekļu iepirkumu pieteicējas vajadzībām, kā arī par nepiedalīšanos šajās cenu aptaujās. Šī saziņa notika elektroniskā pasta sarakstes un personisku kontaktu formā, un ir detalizēti aprakstīta pārsūdzētā lēmuma IV daļā.

Attiecībā uz 1.iepirkuma norisi Padome ir noskaidrojusi, ka pieteicējas autoatslēdznieka /pers. D/ (2012.gada 1.oktobrī amata nosaukums mainīts uz „remontatslēdznieks”) darba pienākumos šajā laikā ietilpa inovatīvu risinājumu izstrāde kvalitatīvu transportlīdzekļu mazgāšanas līdzekļu izmantošanai un sagādei. Padome konstatēja, ka *Alchimica* valdes loceklis /pers. E/ no /pers. D/ uzzināja par 1.iepirkumu par nano tehnoloģiskās ķīmijas piegādi pieteicējai. Tā kā viņš bija secinājis, ka *Alchimica* iepirkumā nevar uzvarēt, viņš elektroniskā pasta vēstulē uzdeva uzņēmuma darbiniecei /pers. F/ atrast uzņēmumu, kurš varētu kvalificēties un uzvarēt iepirkumā. Šajā vēstulē viņš norādīja, ka *Slava* (/pers. E/ vēlāk paskaidroja, ka tas bija /pers. D/) tabulu ar konkurentu cenām ir sagatavojis. /pers. F/ caur māsas dēlu /pers. G/ atrada uzņēmumu *Partneri*, kurš piedāvājumam piekrita. *Partneri* valdes loceklis /pers. H/ paskaidroja, ka /pers. F/ *Partneri* vārdā sagatavoja nepieciešamos dokumentus. /pers. F/ paskaidroja, ka dokumentus viņa sagatavoja pēc /pers. E/ un /pers. D/ norādēm. Pieteicējas tehniskā direktora vietnieks tehniskā atbalsta jautājumos /pers. I/ pieteicējas Iepirkumu komisijai ieteica uzaicināt dalībai cenu aptaujā *Partneri*, *Baltic* un *Alchimica*, viņš paskaidroja, ka to darījis pēc /pers. D/ ieteikuma. Iepirkumu komisija uzaicināja minētos pretendentes iesniegt piedāvājumus, pēc tam /pers. E/ 2012.gada 28.decembrī nosūtīja /pers. D/ un /pers. F/ elektronisko vēstuli, kurā citstrap norādīts, ka viņš centīsies tikšanās laikā ar /iesauka/ precizēt visas nianšes saistībā ar līgumu ar pieteicēju. /pers. F/ vēlāk paskaidroja, ka par /iesauka/ /pers. E/ dēvēja /pers. J/ (1.iepirkuma laikā viņš bija pieteicējas Infrastruktūras uzturēšanas un attīstības direktors un arī Iepirkumu komisijas priekšsēdētājs). 2012.gada 28.decembra vēstulē /pers. E/ arī deva norādījumus par dokumentu noformēšanu un tādu cenu norādīšanu dokumentos, kurām jāuzvar iepirkumā, vēstulē izteikts piedāvājums „*sanākt kopā un pārrunāt, kas sanāk un kas nē*”, kā arī norādīts, ka „*tikšanās ar /iesauka/ mums vēl labāk palīdzēs saprast, kas notiek*”. 2012.gada 29.decembrī /pers. E/ nosūtīja /pers. D/ elektronisku vēstuli, kurā lūdza priekšlikumus par tikšanās laikā ar /iesauka/ apspriežamajiem jautājumiem, šī vēstule adresēta arī /pers. F/. 2013.gada 2.janvārī /pers. D/ elektroniski nosūtīja /pers. E/ datni ar *Baltic*, *Alchimica* un trešā pretendenta, kas apzīmēts ar AAA, finanšu piedāvājumu 1.iepirkumā, bet /pers. F/ šajā dienā nosūtīja /pers. D/ elektronisku vēstuli ar iepirkumā iesniedzamajiem *Baltic* apliecinājumiem. 2013.gada 7.janvārī /pers. D/ elektroniskā vēstulē /pers. F/ interesējās par konkursu, uz ko /pers. F/ atbildēja, ka dokumenti ir iesniegti. Padome konstatēja, ka pretendentu piedāvājumi 1.iepirkumā iesniegti vienā laikā, bet /pers. F/ vēlāk paskaidroja, ka ir iesniegusi vismaz divus piedāvājumus, iespējams, arī



trešo.

Tādējādi no Padomes konstatētā izriet, ka *Partneri*, *Baltic* un *Alchimica* saskaņoja savas daļības nosacījumus pieteicējas 1.iepirkumā – viņu pārstāvji savstarpēji sazinājās pirms piedāvājuma iesniegšanas un pat pirms 1.iepirkuma izsludināšanas, saskaņojot savus piedāvājumus un vienojoties par cenu aptaujas uzvarētāju, šajās darbībās aktīvi iesaistījās arī pieteicējas darbinieks /pers. D/.

Attiecībā uz 2.iepirkumu Padome noskaidroja, ka tā norises laikā /pers. D/ bija pieteicējas Tehniskās kontroles daļas vadītāja vietnieks un viņam pašam bija jāiesniedz pieteicējas Iepirkumu komisijai mazgāšanas līdzekļu iepirkuma pieprasījums. /pers. F/, kura tobrīd bija *Vialeks* valdes locekle, 2014.gada 27.februārī nosūtīja elektronisko vēstuli *Partneri* valdes loceklim /pers. H/, lūdzot viņu vēlreiz piedalīties cenu aptaujā, un, ja nav ar mieru noslēgt līgumu, lūdza piedalīties konkursā. 2014.gada 4.martā viņa /pers. H/ nosūtīja otru vēstuli, kurā norādīta papildu informācija par cenu aptauju. /pers. F/ paskaidroja, ka par šo cenu aptauju uzzināja no *Vialeks* direktora /pers. E/, kurš viņai uzdeva atrast kādu uzņēmumu no malas. /pers. E/ uzdevumā viņa sazinājās ar /pers. G/, kurš tolaik bija *Vialeks* darbinieks, un viņš daļībai konkursā ieteica *Arhitektūra*, ar kuru pats vēlāk sazinājās. /pers. F/ paskaidroja, ka jau sākotnēji bija vienošanās par to, ka *Arhitektūra* netiks virzīta kā 2.iepirkuma uzvarētāja un informācija par *Arhitektūra* uzaicināšanu tika nodota /pers. D/. /pers. D/ tika uzdots iesniegt iepirkuma pieprasījumu un /pers. D/ informāciju par to kopā ar tehniskās specifikācijas paraugu nosūtīja /pers. F/. 2014.gada 5.aprīlī /pers. F/ nosūtīja /pers. D/ elektronisku vēstuli, no kuras izriet, ka viņa ir sagatavojusi iepirkuma pieprasījumu un tehnisko specifikāciju par iepērkamajiem produktiem, bet lūdz precizēt atsevišķas pozīcijas. Pieprasījumā kā uzaicināmie cenu aptaujas pretendenti bija norādīti *Vialeks*, *HRM*, *Partneri* un *Arhitektūra*. /pers. D/ saņemtos dokumentus precizēja un 2014.gada 7.aprīlī iesniedza Iepirkumu komisijai, kas tajā pašā dienā izsludināja 2.iepirkumu, uzaicinot *Vialeks*, *HRM*, *Partneri* un *Arhitektūra* iesniegt savus piedāvājumus. /pers. F/ paskaidroja, ka piedāvājumi tika gatavoti vienkopus. *HRM* valdes loceklis /pers. L/ apstiprināja, ka ar *HRM* dokumentiem nodarbojās /pers. F/. *Arhitektūra* valdes loceklis /pers. K/ paskaidroja, ka piedāvājuma dokumentos norādāmo cenu apsprieda ar /pers. G/. /pers. F/ paskaidroja, ka saskaņā ar /pers. E/ norādīto *Vialeks* piedāvājumā tika norādīta zemākā cena. Piedāvājumus 2.iepirkumā iesniedza *Vialeks*, *HRM*, un *Arhitektūra*, tie tika iesniegti ar dažu minūšu intervālu. Par 2.iepirkuma uzvarētāju Iepirkumu komisija atzina *Vialeks*.

Tādējādi no Padomes konstatētā izriet, ka *Vialeks*, *HRM*, *Partneri* un *Arhitektūra* saskaņoja daļības nosacījumus pieteicējas 2.iepirkumā, vienojoties par šā iepirkuma uzvarētāju, šajās darbībās aktīvi iesaistījās /pers. D/.

Tirgus daļībnieks ir piedalījies saskaņotās darbībās arī tad, ja tas bijis pasīvs komerciāli jūtīgas informācijas saņēmējs, ja vien tirgus daļībnieks nav veicis aktīvas darbības, lai neakceptētu minētās informācijas saņemšanu un norobežotos no saskaņoto darbību veikšanas (sk. Pirmās instances tiesas sprieduma lietā T-12/89 Solvay v. Commission 98.–100.punktu un lietā T-25/95 Cimenteries CBR SA v. Commission 1849.punktu). Tātad, kaut arī *Baltic* piedāvājumu 2.iepirkumā neiesniedza, tā bija iesaistīta saziņā ar *Vialeks*, *HRM*, un *Arhitektūra* par piedāvājumu sagatavošanu, tādējādi tā piedalījās aizliegtā vienošanās.

Tam, ka normatīvie akti pieteicējai neuzlika pienākumu rīkot cenu aptauju, apgabaltiesas ieskatā lietā nav nozīmes. Tā kā pieteicēja bija izvēlējusies rīkot cenu aptaujas, pieteicējai bija jāievēro Konkurences likumā ietvertais regulējums attiecībā uz konkurences procesu iepirkuma gadījumā.

Administratīvās apgabaltiesas ieskatā lietā nav nozīmes arī tam, vai /pers. D/ saziņai izmantoja privāto elektroniskā pasta adresi, darba elektroniskā pasta adresi vai arī notika personiskas tikšanās. Lietā būtisks ir tas, ka saziņa notika starp iepirkuma organizētāja pārstāvi un iepirkuma pretendentiem, būtisks ir šīs saziņas saturs un mērķis, ar kādu tā ir notikusi, nevis forma. Līdz ar to lietā nav nozīmes arī tam, kuru datoru /pers. D/ izmantoja saziņai. Viņa kā pieteicējas un *Baltic* pārstāvja saziņa ar pārējiem iepirkumu pretendentiem bija prettiesiska, ņemot vērā šīs saziņas saturu.

[11] Pieteicēja pamatoti norāda, ka Padome pārsūdzētā lēmuma pamatojumā ir atsaukusies uz Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 19.novembra spriedumā lietā Nr.A420137616, kurš pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas laikā nebija stājies spēkā, turklāt šajā spriedumā pārbaudīts Valsts ieņēmumu dienesta veiktais papildu nodokļu aprēķins pieteicējai. Taču vienlaikus Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka minētajā spriedumā ietvertie secinājumi Padomes lēmumā citēti tikai, lai papildinātu Padomes secinājumus par tās vērtētajiem pierādījumiem un akcentētu to pamatotību. Padomes secinājumi pamatā ir balstīti uz izskatāmajā lietā konstatēto faktu izvērtējumu.

[12] Pieteicēja norāda, ka Padomei nebija tiesību izmantot lietās par cita veida pārkāpumiem iegūtos pierādījumus. Apgabaltiesa šim viedoklim nepiekrīt. Kā pamatoti paskaidrojumā norāda Padome, saskaņā ar Senāta praksē atzīto Padomei ir tiesības izmantot un vērtēt kriminālprocesa ietvaros iegūtos pierādījumus un tie nav izslēdzami no pierādījumiem tikai tāpēc, ka iegūti kriminālprocesa ietvaros (sk. 2008.gada 6.novembra spriedumu Nr.SKA-705/2008). Administratīvajai apgabaltiesai nav šaubu par to, ka Padomei izskatāmajā lietā bija tiesības izmantot arī tādus pierādījumus, kas iegūti citās administratīvajās lietās.

[13] Pieteicēja lūdza tiesu nopratināt 20 lieciniekus (*lietas 187.–202.lapa*), jo Padome pārsūdzētā lēmuma pamatojumā ir izmantojusi krimināllietā un citā administratīvajā lietā iegūtos paskaidrojumus un liecības, bet pati personas nav nopratinājusi tieši par konkurences tiesību pārkāpumu.

Administratīvā apgabaltiesa šo lūgumu noraidīja, jo tiesas ieskatā lietā ir pietiekami daudz pierādījumu, lai izvērtētu pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu attiecībā uz pieteicēju. Personu paskaidrojumi un liecinieku liecības tiek iegūtas ar mērķi



noskaidrot ziņas par faktiem, nevis noskaidrot personas viedokli par Konkurences likuma pārkāpuma sastāvu. Tiesas ieskatā no pieteicējas norādītajām personām nav nepieciešams iegūt papildu paskaidrojumus un nav nepieciešams arī noprotināt jaunas personas, kuru paskaidrojumus Padome nav ieguvusi, jo lietā būtiskie fakti ir noskaidroti pietiekami. Tiesai izskatāmajā lietā nav detalizēti jāvērtē /pers. D/ un pārējo lietas dalībnieku pārstāvju viedoklis un skaidrojums par Padomes iegūtajiem pierādījumiem, jo pieteicēja Padomes konstatēto saziņu starp lietas dalībniekiem nav apšaubījusi. Pieteicēja uzskata, ka tai nebija iespējas uzzināt par /pers. D/ rīcību un ietekmēt to. Šo argumentu tiesa var izvērtēt bez papildu pierādījumu iegūšanas.

[14] Administratīvā apgabaltiesa uzskata par nepamatotu pieteicējas viedokli, ka tai nebija iespējams uzzināt par /pers. D/ prettiesiskajām darbībām. Pieteicējas tehniskā direktora vietnieks tehniskā atbalsta jautājumos /pers. I/ 2012.gada 18.decembrī iepirkuma pieprasījumā Iepirkumu komisijai citstarp lūdza uzaicināt dalībai cenu aptaujā *Baltic*, kurā /pers. D/ šajā laikā bija amatpersona. Šādu informāciju gan /pers. I/, gan Iepirkumu komisijai bija iespēja pārbaudīt publiski pieejamā datu bāzē, bet tas nepamatoti netika darīts. Padome pamatoti norāda, ka par *Baltic* saistību ar /pers. D/ pieteicēja nevarēja nezināt arī tāpēc, ka pieteicēja pirms 1.iepirkuma saskaņā ar 2012.gada 3.maija līgumu jau bija sadarbojusies ar *Baltic*. Saskaņā ar pieteicējas darbinieka /pers. M/ paskaidroto /pers. D/ darbam pie pieteicējas tika uzrunāts, jo bija nepieciešams personāls ar padziļinātām zināšanām, /pers. D/ jau iepriekš bija pieteicējai izrādījis iniciatīvu ieviest modernās tehnoloģijas transportlīdzekļu tīrīšanā. Ņemot vērā minēto, pieteicēja nevarēja nezināt par /pers. D/ saistību ar *Baltic*.

Pretēji pieteicējas norādītajam tieši tāpēc, ka /pers. D/ tiešajos darba pienākumos neietilpa iepirkumu organizēšana, bet viņš kā vienu no abu iepirkumu pretendentiem ieteica sev piederošo *Baltic*, pārējiem pieteicējas darbiniekiem, kas bija iesaistīti konkrēto iepirkumu norisē, bija jārodas aizdomām par /pers. D/ iesaisti karteļa organizēšanā. Tiesas ieskatā /pers. D/, kurš sākotnēji bija pieteicējas remontatļēdnieks, vienam pašam bez saziņas ar kādu no pieteicējas amatpersonām nebija iespējams panākt to, lai pieteicēja par iepirkuma uzvarētāju bez tās iekšējos dokumentos paredzētās pārbaudes atzītu pretendentu, par kura uzvaru vienojušies piedāvājumu iesniedzēji. Šo secinājumu apstiprina /pers. E/ sarakstē ar /pers. F/ un /pers. D/, apspriežot jautājumu par piedāvājumiem 1.iepirkumā, norādītais par saziņu ar Iepirkumu komisijas priekšsēdētāju /pers. J/. Lietā nav citu pierādījumu par šādu saziņu, taču /pers. E/ vēstulēs atkārtoti rakstītais par saziņu ar /pers. J/ tiesas ieskatā ir ticams, jo tas izskaidro apstākli, ka Iepirkumu komisija abos iepirkumos nav pārbaudījusi to, vai iepirkumu pretendenti ir nodokļu parādi, tā nav pārbaudījusi arī dokumentus par pretendentu tiesībām izplatīt ražotāja produkciju. /pers. E/ vēstules adresāti /pers. D/ un /pers. F/ informāciju par saziņu ar /iesauka/ ir pieņēmuši kā saprotamu un nav norādījuši, ka viņiem nebūtu saprotams, par kādu tikšanos /pers. E/ raksta. Tā kā izskatāmajā lietā tiek vērtēts konkurences tiesību pārkāpums, nevis pieteicējas darbinieku individuāla atbildība, tiesa uzskata, ka lietā nav nepieciešams iegūt un vērtēt papildu pierādījumus par konkrētu pieteicējas darbinieku informētību par pieteicējas iesaisti aizliegtā vienošanās. Padomes iegūtie pierādījumi ir pietiekami, lai konstatētu pieteicējas vainu. Tiesa secina, ka pieteicēja bija noformējusi dažādus dokumentus ar mērķi nepieļaut interešu konfliktus un negodīgu rīcību iepirkumos, taču faktiski pieteicēja konkrētajos iepirkumos nav izdarījusi visu no tās atkarīgo, lai šo iepirkumu norisē nepieļautu prettiesiskas darbības. Tātad pieteicējas iesaisti aizliegtā vienošanās un pieteicējas vainu Padome konstatēja pamatoti.

[15] Pieteicēja norāda, ka tai uzrādītie lietas materiāli nebija pilnīgi, tajos trūka dokumentu, to daļu un teksta daļu. Dokumentu kopijas bija nekvalitatīvas, nebija iespējams gūt pārlicību, vai dokumenta teksts ir aizklāts vai arī tā ir nekvalitatīva kopija. Ierobežojums iepazīties ar lietu nebija pamatots ar tiesību normām. Lietā nebija dokumentu saraksta.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka saskaņā ar pieteicēja pārstāves parakstītajiem apliecinājumiem (*lietas 5.pielikuma 42.un 43.lapa*) viņa ar lietas materiāliem ir iepazīsies 2019.gada 21.martā un 25.martā. Šajos apliecinājumos ir norādīts, konkrēti kura lietas materiālu daļa pieteicējai netika uzrādīta. Abu apliecinājumu lejasdaļā ir norādīts, ka daļa informācijas ir iegūta no kriminālprocesa Nr.12814000315 materiāliem un ir aizsargājama atbilstoši Kriminālprocesa likuma 375.panta pirmajai daļai, bet daļa informācijas ir aizsargājama saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām, jo satur personas datus. Tātad pieteicējai noteiktais ierobežojums iepazīties ar lietas materiāliem iestādē tika pamatots.

Administratīvās apgabaltiesas rīcībā ir tās pieteicējai uzrādāmo lietas materiālu kopijas, kuras tiesā tika iesniegtas pēc tam, kad tiesa Padomes sākotnēji iesniegtajos dokumentos bija konstatējusi noformējuma trūkumus un tāpēc tos nosūtīja atpakaļ Padomei (*lietas 152.lapa*). Līdz ar to tiesas ieskatā ir iespējams, ka Padomē pieteicējai uzrādītie dokumenti nebija pienācīgi noformēti. Taču, ņemot vērā to, ka tiesā Padome 2019.gada 16.septembrī iesniedza korekti noformētus pieteicējai uzrādāmos dokumentus un pieteicējai bija iespējams ar tiem iepazīties Administratīvās apgabaltiesas 2019.gada 20.septembra lēmumā noteiktajā apjomā, tiesa secina, ka Padome nav pieļāvusi tādu procesuālu pārkāpumu, kas varētu ietekmēt lietas izskatīšanas rezultātu.

[16] Pieteicēja norāda, ka tai nebija pietiekami daudz laika, lai pēc Padomes uzaicinājuma iepazītos ar lietas materiāliem un izteiktu par tiem viedokli.

Konkurences likuma 26.panta sestā daļa noteic, ka Padome rakstveidā paziņo procesa dalībniekiem, ka ir iegūta informācija, kas nepieciešama lēmuma pieņemšanai. Panta septītā daļa noteic, ka procesa dalībnieki var iepazīties ar lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju 20 dienu laikā no šā panta sestajā daļā noteiktā paziņojuma saņemšanas brīža. Padome var ņemt vērā informāciju, kas saņemta pēc šā termiņa izbeigšanās. Padome pēc adresāta lūguma veic tā mutvārdu uzklaušanās pirms tāda lēmuma pieņemšanas, kurš varētu būt tam nelabvēlīgs.

No lietas materiāliem izriet, ka minētais paziņojums pieteicējai tika nosūtīts 2019.gada 13.martā. Saskaņā ar

Paziņošanas likumā noteikto uzskatāms, ka pieteicēja paziņojumu saņēma 2019.gada 15.martā. Tādējādi atbilstoši Konkurences likumā un Padomes paziņojumā noteiktajam savu viedokli Padomei pieteicēja rakstveidā varēja iesniegt līdz 2019.gada 4.aprīlim, ko pieteicēja arī izdarīja.

Padome noraidīja pieteicējas 2019.gada 1.aprīļa lūgumu par paskaidrojumu un pierādījumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu līdz 2019.gada 12.aprīlim, uzskatot, ka pieteicējai noteiktais 20 dienu termiņš ir pietiekams. Vispārīgi šāds secinājums ir pareizs. Taču Administratīvās apgabaltiesas ieskatā konkrētās lietas apstākļos ir jāņem vērā tas, ka pēc pieteicējai noteiktā viedokļa sniegšanas termiņa 2019.gada 11.aprīlī vēl notika pieteicējas mutvārdu uzklauššana, kuras laikā pieteicējai bija tiesības izteikt savu viedokli un argumentus. Ņemot vērā minēto, Padomei nebija pamata liegt pieteicējai izteikt savu viedokli līdz 2019.gada 11.aprīlim arī rakstveidā, jo tiesas ieskatā nav loģiska pamatojuma tam, lai personai mutvārdos ļautu sniegt paskaidrojumus, bet rakstveida paskaidrojumus atteiktos pieņemt tāpēc, ka ir beidzies paskaidrojumu sniegšanas termiņš. Vienlaikus tiesa atzīst, ka minētais procesuālais pārkāpums lietas rezultātu nav ietekmējis, jo pieteicējai bija iespēja savus paskaidrojumus un papildu pierādījumus iesniegt tiesā, bet tiesa Padomes secinājumus par pieteicējas izdarīto pārkāpumu atzina par pareiziem.

[17] Pieteicēja norāda, ka tā atšķirībā no citām lietas dalībniecēm nebija iesaistīta karteļa vienošanās, jo pieteicēja nav pārējo lietas dalībnieku konkurente.

Atbildot uz šo argumentu Administratīvā apgabaltiesa pievienojas Padomes norādītajam, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, neraugoties uz faktu, ka tirgus dalībnieks neveic komercdarbību konkrētajā tirgū, kurā konkurenti veikuši pārkāpumu un ietekmējuši konkurenci, tas joprojām var tikt uzskatīts par aizliegtas vienošanās dalībnieku. Eiropas Savienības Tiesa ir atzinusi, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību 81. panta 1. punkta (pašlaik 101.panta 1.punkts) formulējums vispārīgi attiecas uz visiem nolīgumiem un saskaņotām darbībām, kas vai nu horizontālās, vai vertikālās attiecībās izkropļo konkurenci kopējā tirgū, neatkarīgi no tirgus, kurā dalībnieki darbojas, un no tā, ka tikai uz viena no šiem dalībniekiem komerciālo rīcību ir attiecināmi konkrēto vienošanos noteikumi (2015.gada 22.oktobra sprieduma lietā C-194/14 AC-Treuhand 35.punkts un tajā minētā judikatūra).

Administratīvā apgabaltiesa 2018.gada 22.novembra spriedumā lietā Nr.A43009415 ir atzinusi, ka arī no Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā ietvertā vienošanās aizlieguma neizriet, ka tas būtu attiecināms tikai uz uzņēmumiem, kuru darbojas tirgū, kuru ietekmē konkurences ierobežojumi. Administratīvā apgabaltiesa to pašu norāda arī izskatāmajā lietā.

Ņemot vērā minēto, apstākļi, ka pieteicēja darbojas lejupējā tirgū un to ar pārējiem lietas dalībniekiem saista vertikālas attiecības, neliedz konstatēt pieteicējas dalību horizontālā karteļa vienošanās, kas ietekmē konkurences apstākļus augšupējā tirgū. Konkrētas pieteicējas veiktās darbības un lomu tiesa jau izvērtēja iepriekš.

Pieteicēja norāda, ka Padomes konstatētās aizliegtās vienošanās mērķis ir vērst pret pieteicējas interesēm, tāpēc tā nevar būt pārkāpuma dalībiece. Administratīvā apgabaltiesa norāda, ka šāds arguments varētu tikt attiecināts arī uz tiem iepirkumu pretendentiem, kuri cenu aptaujās ir iesnieguši aizsega piedāvājumus un līdz ar to šajās cenu aptaujās nav uzvarējuši. Taču gan šādu piedāvājumu iesniedzēju, gan pieteicējas darbības objektīvā nozīmē ir ietekmējušas godīgu konkurenci divos pieteicējas iepirkumos, līdz ar to Padome pamatoti secināja, ka lietas dalībnieki, tostarp pieteicēja, bija iesaistījušies aizliegtā vienošanās.

Atbilstoši Konkurences likuma 12.panta pirmajai daļai, ja Padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu. Saskaņā ar šā panta otro daļu Padome ir tiesīga uzlikt tirgus dalībniekiem naudas sodu līdz 5% apmēram no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 350 euro katram, bet saskaņā ar šā panta trešo daļu Padome ir tiesīga uzlikt konkurentiem naudas sodu līdz 10% apmēram no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 700 euro katram. Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.796 "Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem" (turpmāk – Soda noteikumi) 3.punktu naudas sods ir aprēķināms procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas. Saskaņā ar Soda noteikumu 13.un 14.punktu, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu; nosakot smaguma pakāpi, ņem vērā pārkāpuma veidu, tā radītās vai iespējamās sekas un katra iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā.

Apgabaltiesa secina, piemērojamā naudas soda apmērs pieteicējai noteikts atbilstoši minēto tiesību normu jēgai. Padome šajā lietā konstatēja horizontālo karteļa vienošanos, kas ir sevišķi smags pārkāpums. Padome pamatoti secināja, ka pieteicēja aizliegtās darbībās iesaistījās divos iepirkumos. Aizliegtās vienošanās dalībnieki būtiski deformēja konkurenci, ietekmējot publisko līdzekļu tainīgu un tiesisku izlietošanu. Ņemot vērā lietā iegūtos pierādījumus, Padome pareizi secināja, ka nav iespējams noteikt, kurš lietas dalībnieks katrā no iepirkumiem bija pārkāpuma iniciators. Tā kā pieteicēja saskaņoja pretendentu iesniedzamās cenas iepirkumos, piedalījās aizsega piedāvājumu iesniedzēju un pēc tam arī iepirkumu uzvarētāju noteikšanā, pieteicējas loma pamatoti novērtēta kā aktīva. Šo secinājumu nemaina pieteicējas paskaidrotais par tās subjektīvo attieksmi pret pārkāpumu. Par pārkāpuma smagumu pieteicējai noteikts naudas sods 2,5% no neto apgrozījuma. Pieteicējas pārkāpums pamatoti kvalificēts kā vienots un turpināts pārkāpums, jo abos iepirkumos priekšmets bija identisks un abos iepirkumos lietas dalībnieku rīcības mērķis bija vienāds – ierobežot konkurenci –, pārkāpumi tika izdarīti ļoti līdzīgos apstākļos. Pārkāpuma periods noteikts no 2012.gada 18.decembra, kad tika iesniegts 1.iepirkuma pieprasījums, līdz 2014.gada 15.aprīlim, kad tika iesniegti piedāvājumi 2.iepirkumā, tādējādi pieteicējas pārkāpums bija ilgāks par gadu. Turklāt Padome pārkāpuma periodā nav ieskaitījusi laika periodu līdz līguma noslēgšanai ar 2.iepirkuma uzvarētāju un šā

līguma izpildes periodu. Atbilstoši Sodu noteikumu 19.2.apakšpunktam par šāda līguma pārkāpumu pieteicējai pamatoti noteikts soda palielinājums par 0,1%, kopējo sodu nosakot 2,6% apmērā.

Ņemot vērā abu iepirkumu kopējo apmēru 805 703 euro, Padome pieteicējai aprēķināto 3 962 144 euro naudas sodu samazināja līdz 2 417 000 euro, proti, galīgais sods noteikts trīs reizes lielākā apmērā par abu iepirkumu kopējo apmēru naudas izteiksmē. Tādējādi Padome soda noteikšanā ir ievērojusi samēru ar to darījumu ekonomisko vērtību, par kuriem notika aizliegta vienošanās.

Apgabaltiesa secina, ka Padome pamatoti vēl vairāk nesamazināja pieteicējai noteikto sodu, jo lietā nav konstatēti pieteicējas atbildību mīkstinoši apstākļi. Pieteicējas darbības pēc pārkāpuma izdarīšanas, kas vērstas uz /pers. D/ darbību izmeklēšanu un darba attiecību ar viņu pārtraukšanu, neietekmē jau izdarīto pārkāpumu un tā vērtējumu.

[18] Ņemot vērā iepriekš secināto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

### **Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251.pantu, Administratīvā apgabaltiesa  
**nosprieda:**

Noraidīt Rīgas pašvaldības sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rīgas satiksme” pieteikumu par Konkurences padomes 2019.gada 12.aprīļa lēmuma Nr.E02-11 atcelšanu daļā, kas attiecas uz Rīgas pašvaldības sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Rīgas satiksme”.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja  
Tiesneši

I.Amona  
K.Berķis  
V.Zommere